

УДК 675.62

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ХУТРОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Грищенко І. М., Данилкович А. Г., Мокроусова О. Р.

Продовження. Початок у № 1, 2016 (244)

Зовнішньоекономічна діяльність хутрової галузі України оцінюється за групою товарів «Хутро, вироби з нього». Відповідно до української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) дана група має код 43. Використовується дана система Державною фіскальною службою України [1].

Правильне визначення стану товару в УКТЗЕД має вирішальне значення для аналізу діяльності фірм та підприємств, регулювання виробництва і торгівлі, кількісної та якісної оцінки товарів, страхування, визначення ставок митних зборів та інших платежів, розробки режиму експорту-імпорту тих чи інших товарів, зіставлення даних зовнішньої торгівлі різних країн та проведення економіко-статистичного аналізу, для зіставлення цін на товари.

До групи товарів за кодом УКТЗЕД 43 «Хутро, вироби з нього» належать також товари підгруп з відповідним кодом УКТЗЕД:

- 4301 Сировина хутрова крім шкірсиловини та шкур;
- 4302 Хутрові шкурки дублені або вичинені;
- 4303 Одяг з хутра, інші вироби з натурального хутра;
- 4304 Хутро штучне та вироби з нього.

Відповідно до митної статистичної інформації Державної фіскальної служби України відмічається перерозподіл об'єму імпорту і експорту за останні 2 роки (рис. 1).

Як видно з рисунку в 2011-2013 рр. обсяг імпорту практично дорівнював обсягу експорту за групою товарів коду 43, то в 2014 році вже було зафіксовано падіння імпорту з 16,528 млн. дол. США до 12,3 млн. дол. США, а в 2015 році (за даними на 1 квартал) планується ще більше скорочення надходжень від імпорту в Україну до

0,228 млн. дол. США. При цьому слід відмітити зростання питомої ваги товарів за кодом 43 в загальнодержавному об'ємі до 0,05 % для імпорту та до 0,01 % для експорту.

В 2014 році зафіксовано стрімке зростання експорту хутрових товарів, об'єм яких збільшився вдвічі й досяг 32,034 млн. дол. США. Аналіз динаміки імпорту і експорту хутра (рис. 2) вказує, що найбільші зміни за останні 5 років відповідають експорту хутрової сировини. В 2014 році порівняно з 2013 роком в 2,5 рази збільшився експорт сировини і досяг рівня в 23,530 млн. дол. США, тоді як в 2014 році імпорт хутрової сировини становив 8,227 млн. дол. США.

Стрімке зростання імпорту одягу та виробів з хутра було зафіксовано в 2012-2013 рр. В 2012 році імпорт даних виробів становив 2,295 млн. дол. США, в 2013 році – 3,479 млн. дол. США, тоді як в 2014 році відбувся спад імпорту одягу та виробів з хутра до 2,245 млн. дол. США, а в 2015 році прогнозується імпорт хутряного одягу на рівні 0,390 млн. дол. США. Слід вказати, що в 2014 році експорт одягу з хутра становив 0,851 млн. дол. США, а в 2015 році планується експортувати одяг хутряний на рівні 0,167 млн. дол. США. Суттєве падіння після 2013 року характерне і для хутра штучного та виробів з нього.

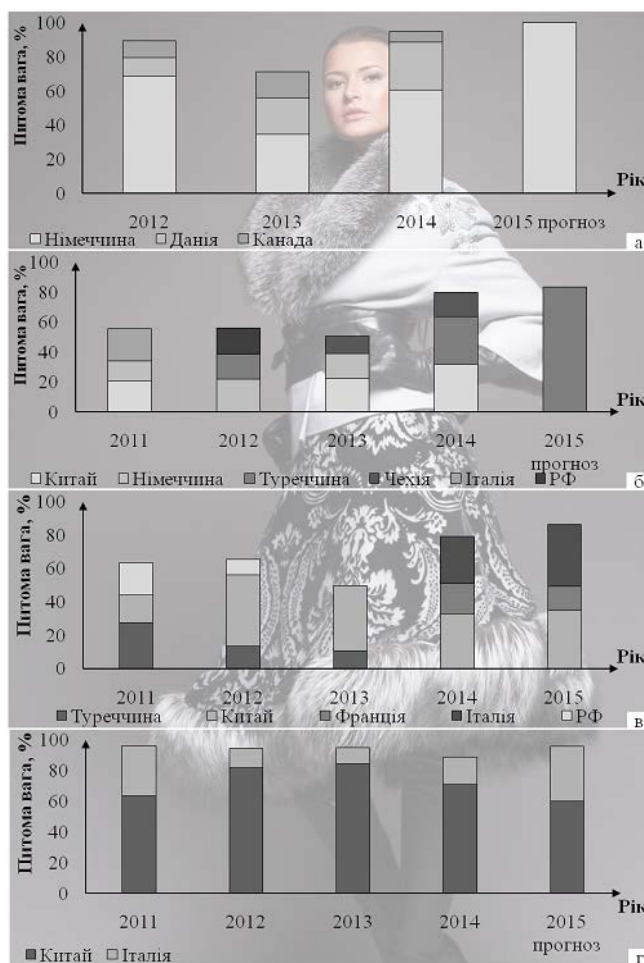
Заслуговує детального аналізу зміна товарної структури імпорту та експорту за групою товарів «Хутро, вироби з нього» за період 2011-2014 рр. та його прогноз на 2015 рр. (рис. 3, 4). Як видно з рис. 3 за останні 5 років, починаючи з 2011 р., відбулись суттєві зміни в товарній структурі імпорту хутра в Україні, що, в основному пов'язано зі збільшенням майже в 1,3 рази частки імпорту для підгрупи 4301. В 2011 р дана підгрупа займала 52,4 % в загальному обсязі імпортованих операцій хутра, тоді як підгрупи 4302 та 4303 мали

відповідно 12,3 % та 15,3 %. Значну долю займали вироби підгрупи 4303, що відповідало 20 %. В 2012 році відбулось зменшення імпорту хутрової сировини до 42,8 % та збільшення обсягів ввезення одягу та інших виробів з хутра 27,8 %. Після 2012 року почалось стрімке зростання обсягів імпорту сировини хутрової, що в 2014 році становило вже 61,1 %, а в 2015 р прогнозується збільшення до 70,1 %. Доля імпорту хутрових вичинених шкурок зменшилась в 2014 році до 11,1 %, а в 2015 році прогнозується не більше 1 % ввезення даного товару.

Аналогічних трансформацій зазнала товарна структура експорту (рис. 4) хутра з України. Починаючи з 2012 року відбулось зменшення частки майже в 3,6 разів експорту вичинених хутрових шкурок за підгрупою 4302 і збільшення в 2,9 разів частки експорту сировини хутрової за підгрупою 4301. З 2011 року до 2014 року експорт сировини хутрової збільшився з 27,5 % до 73,5 %, а в 2015 році очікується експорт сировини на рівні 79,6 %. Експорт хутрових шкурок вичинених зменшився з 70,9 % в 2011 році до 23,8 % в 2014 році, а в 2015 році очікується його доля на рівні 19,6 %. При цьому слід вказати, що в 2015 році очікуються показники експорту хутряного одягу на рівні 5,8 %.

Відповідно до аналізу географічної структури експорту та імпорту в Україні хутрової сировини, хутра та виробів з нього (табл. 1, 2, рис. 5, 6) встановлено, що імпортно-експортні операції здійснюються Україною з багатьма країнами Східної і Західної Європи, Азії, Північної Америки тощо. До найбільш стабільних імпортерів хутрової сировини України та експортерів хутрового напівфабрикату належить Німеччина.

Питома вага імпортованої хутрової сировини в 2011 року становила 82,1 %, в 2012 році – 68,5 %, в 2014 р – 60,7 % і в 2015 р очікується, що імпорт сировини з Німеччини буде 100 %. На 21,4–28,1 % імпорт хутрової сировини надходить з Данії, та на 15,1–6,1 % з Канади (табл. 1). Відповідно до представленої вище інформації, такі надходження пов'язані з країнами проведення хутрових аукціонів, а саме, NAFA (Канада) та Copenhagen Fur (Данія). Значна доля імпорту сировини з Німеччини пов'язана з толінговими операціями і переробкою хутра на території України. Підтвердженням даної інформації є показники експорту хутрових вичинених шкурок (хутрового напівфабрикату). Стабільно експорт даної товарної позиції (табл. 2) спрямований до Німеччини в період 2011-2014 р.р. становив 74,7– 91,6 %, що відповідає 5,343 – 6,315 млн. дол. США на рік.

Рис. 5. Динаміка обсягів імпортованих товарів різних підгруп за період 2011-2015р.р.: 4201-а, 4302-б, 4303-в, 4304-г.

Що стосується імпорту хутряного одягу та інших виробів із хутра, то лідером за даною підгрупою товарів є Китай (табл. 2, рис. 5). Якщо в 2011 році найбільша кількість імпорту приходилась з Туреччини і становила 27,5 %, що відповідало 0,373 млн. дол. США на рік, то з 2012 року найбільші об'єми імпорту хутряного одягу відповідають Китаю. В 2012 році питома вага імпортованого хутряного одягу становила 42,5 % з відповідним об'ємом в 1,274 млн. дол. США. В 2013 році відбулось незначне збільшення об'ємів до 1,351 млн. дол. США на рік, однак питома вага зменшилась до 38,8 % за рахунок збільшення долі імпорту з Німеччини до 23,4 % та Туреччини до 10,6 %. В 2014 році питома вага імпортованого хутряного одягу з Китаю становила 32,8 %, збільшилась доля імпорту даного товару з Італії та Франції до 28,1 % та 18,2 % відповідно.

При аналізі таких змін слід враховувати, що значна кількість європейських виробництв перенесла свої потужності в Китай, тому дані показники імпорту можуть не відтворювати реальну ситуацію щодо країни виробника.

Таблиця 1

Географічна структура імпорту хутрової сировини за 2011-2015 рр.

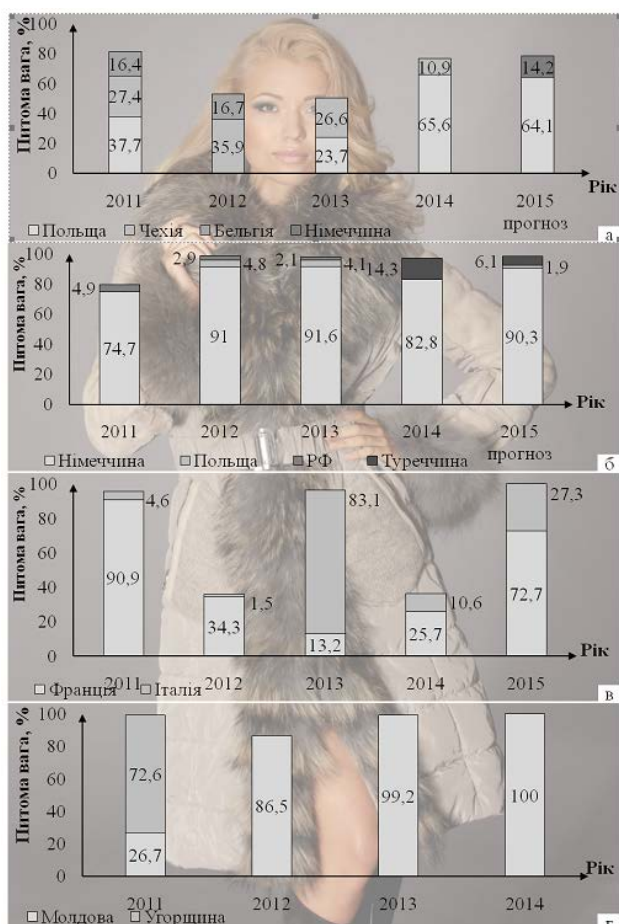
Код групи товарів	2011			2012			2013			2014			2015 прогноз		
	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %
4301	Німеччина	3811	82,1	Німеччина	3162	68,5	Німеччина	2852	34,6	Німеччина	4561	60,7	Німеччина	1602	100,0
	Фінляндія	323	7,0	Данія	518	11,2	Данія	1768	21,4	Данія	2110	28,1			
	Афганістан	287	6,2	Канада	448	9,7	Канада	1246	15,1	Канада	460	6,1			
	Інші	222	4,8	Інші	487	10,5	Інші	2361	28,7	Інші	382	5,1			
4302	Італія	235	21,6	Німеччина	229	22,1	Китай	199	22,6	Китай	436	31,9	Туреччина	15	83,3
	Китай	225	20,7	РФ	181	17,5	Німеччина	145	16,5	Туреччина	436	31,9	Намібія	3	16,7
	Німеччина	144	13,3	Туреччина	172	16,6	Чехія	101	11,5	Чехія	217	15,9			
	Інші	483	44,4	Інші	454	43,8	Інші	435	49,4	Інші	274	20,1			
4303	Туреччина	373	27,5	Китай	1274	42,5	Китай	1351	38,8	Китай	736	32,8	Італія	144	36,9
	РФ	260	19,2	Туреччина	400	13,4	Німеччина	815	23,4	Італія	630	28,1	Китай	135	34,6
	Китай	224	16,5	РФ	280	9,4	Туреччина	369	10,6	Франція	409	18,2	Франція	57	14,6
	Інші	502	36,9	Інші	1041	34,8	Інші	944	27,2	Інші	470	20,9	Інші	54	13,9
4304	Китай	1124	63,6	Китай	1739	81,7	Китай	3325	84,4	Китай	834	70,8	Китай	162	60,0
	Італія	572	32,4	Італія	267	12,6	Італія	411	10,4	Італія	210	17,8	Італія	96	35,6
	Німеччина	37	2,1	Польща	32	1,6	Туреччина	56	1,4	РФ	45	3,8	Німеччина	6	2,2
	Інші	35	1,9	Інші	89	4,2	Інші	150	3,8	Інші	90	7,6	Інші	6	2,2
43		8857			10773			16528			12300			2280	

Таблиця 2

Географічна структура експорту хутрової сировини за 2011-2015 рр.

Код групи товарів	2011			2012			2013			2014			2015 прогноз		
	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %	Країна	Вартість, тис. доларів США	Питома вага, %
4301	Польща	1189	37,7	Чехія	2419	35,9	Чехія	2513	26,6	Польща	15424	65,6	Польща	10308	64,1
	Чехія	863	27,4	Гонконг	1969	29,2	Польща	2238	23,7	Чехія	2565	10,9	Німеччина	2286	14,2
	Бельгія	516	16,4	Бельгія	1127	16,7	Туреччина	1660	17,6	Фінляндія	1776	7,6	Португалія	1616	10,1
	Інше	587	18,6	Інше	1226	18,2	Інше	3044	32,2	Інше	3765	16,0	Інше	1899	11,6
4302	Німеччина	6054	74,7	Німеччина	5343	91,0	Німеччина	5526	91,6	Німеччина	6315	82,8	Німеччина	3567	90,3
	Гонконг	1239	15,3	Польща	282	4,8	Польща	244	4,1	Туреччина	1088	14,3	Туреччина	240	6,1
	РФ*	405	4,9	РФ	172	2,9	РФ	126	2,1	Китай	94	1,2	Польща	70	1,9
	Інше	413	5,1	Інше	73	1,3	Інше	141	2,4	Інше	127	1,7	Інше	61	1,7
4303	Франція	20	90,9	РФ	42	62,7	Італія	410	83,1	Німеччина	537	62,9	Франція	110	72,7
	Італія	1	4,6	Франція	23	34,3	Франція	65	13,2	Франція	219	25,7	Італія	45	27,3
	Литва	0	0,0	Австрія	1	1,5	РФ	8	1,6	Італія	90	10,6	Латвія	0	0,0
	Інше	1	4,6	Інше	1	1,5	Інше	10	2,0	Інше	6	0,7	Інше	0	0,0
4304	Угорщина	106	72,6	Молдова	83	86,5	Молдова	128	99,2	Молдова	28	100,0	Іспанія	0	0,1
	Молдова	39	26,7	РФ	13	13,6	Італія	1	0,8						
	Білорусь	1	0,7	Велика Британія	0	0,0	РФ	0	0,0						
	Інше	0	0,0	Інше	0	0,0	Інше	0	0,0						
43		11434			12774			16114			32034			20202	

Підтвердженням може бути прогноз щодо імпорту хутряного одягу на 2015 рік, за результатами аналізу якого, в цьому році очікується найбільші надходження хутряного одягу з Італії з прогнозованою питомою вагою в 36,9 %, однак кількісні показники свідчать про суттєве скорочення обсягів імпорту до 0,144 млн. дол. США та до 0,135 млн. дол. США з Китаю з питомою вагою в 34,6 %. Враховуючи економічну ситуацію в Україні, з 2013 року об'єми імпорту суттєво скоротились. Якщо в 2013 році було імпортовано товарів за групою «Хутро, вироби з нього» на суму 16,528 млн. дол. США, то в 2015 році очікується падіння до 2,280 млн. дол. США, тобто майже в 8 разів.

Рис. 5. Динаміка обсягів експортних товарів різних підгруп за період 2011-2015р.р.: 4201-а, 4302-б, 4303-в, 4304-г.

Аналіз показників експорту з України групи товарів «Хутро, вироби з нього» до інших країн світу (табл. 2, рис. 6 а-г) свідчить, що найбільшими експортерами хутрової сировини з України з 2011-2014 рр. є Польща та Чехія. При чому найбільша питома вага експорту сировини в період 2011-2013 рр. відноситься до експорту в Чехію, а з 2013 року найбільшу частину хутрової сировини Україна експортує до Польщі. Питома

вага експорту даної підгрупи товару до Польщі в 2013 році склала 23,7 %, що відповідає 2,513 млн. дол. США, а в 2014 році цей показник підвищився в 2,8 разів і становив 15,424 млн. дол. США. В 2015 році очікується здійснити експорт хутрової сировини до Польщі на суму 10,308 млн. дол. США, що становитиме 64,1 % питомої ваги експорту. Найбільшу частку хутрового напівфабрикату Україна експортує до Німеччини (рис. 6). Протягом останніх 5 років цей показник зріс з 74,7 %, що в 2011 році відповідало 6,054 млн. дол. США, в 2012 році та 2013 році питома вага експорту склала 91,0 % та 91,6 %, що відповідало 5,343 млн. дол. США та 5,526 млн. дол. США. За 2014 рік здійснено було експорт хутрового напівфабрикату до Німеччини на суму 6,315 млн. дол. США, що становить 82,8 % питомої ваги. В 2015 році очікується збільшити долю експорту хутрового напівфабрикату до рівня 90,3 % на суму 3,567 млн. дол. США. Доля експорту хутряного одягу з України та хутра штучного дуже незначна (рис. 4). За період обсяги експорту хутряного одягу не перевищували 5,8 %, а штучного хутра – 1,3 %. Найста-більнішими експортерами хутряного одягу з України є Франція та Італія, а штучного хутра – Угорщина та Молдова (рис. 6 г).

В цілому, зовнішньоекономічна діяльність України за групою товарів «Хутро, вироби з нього» характеризується мобільністю. Україна проводить активну політику щодо імпорту та експорту хутрової сировини та хутряних виробів з країнами Європи та Сходу. Найбільшим імпортером хутрової сировини та експортером хутрового напівфабрикату є Німеччина, а експортером хутрової сировини – Польща. Однак питома вага імпорто-експортних операцій в загальному обсязі зовнішньоекономічної діяльності України не перевищує 0,05 %. Останнім часом спостерігається тенденція до збільшення експорту хутрової сировини з України і зменшенню долі експорту хутрового напівфабрикату. Основною причиною нестабільної ситуації імпортно-експортної діяльності в хутровій галузі є зменшення попиту населення на дорогі вироби із натурального хутра. В такій ситуації потужні підприємства знаходять вихід в переробці давальницької сировини і здійсненні толінгових операцій з компаніями Європи.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/ms/>